

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Створення єдиного електронного репозитарію (сховища) наукових публікацій УжНУ

Наша стратегічна мета – створення єдиного електронного архіву результатів науково-дослідної роботи, статей, методичних розробок викладачів та науковців університету, навчальних кваліфікаційних робіт студентів для їх централізованого зберігання й надання відкритого доступу до них світовій академічній спільноті. Наявність такого репозитарію суттєво впливає на світовий рейтинг інтернет-присутності вишу (Webometrics, фактор OPENNESS: 16,6 % ваги), а в міжнародній освітній спільноті брак такого єдиного сховища з вільним доступом – радше виняток, ніж правило.

Що таке відкритий доступ?

Наукова література у відкритому доступі – це безплатні онлайн-примірники рецензованих журнальних статей, виступів на конференціях, технічних звітів, дисертацій, дослідницьких матеріалів. Здебільшого для користування ними не існує ліцензійних застережень для читачів – отже, їх можна вільно використовувати з дослідницькою та навчальною метою.

Для чого авторам надавати відкритий доступ до своїх досліджень?

Наукові статті, розміщені науковцями у відкритому доступі, цитують набагато частіше, ніж статті з традиційних друкованих журналів і періодичних видань. Завдяки самоархівуванню рейтинг цитування робіт автора в більшості галузей науки зростає як мінімум удвічі. Отже, такий різновид відкритого доступу суттєво збільшує вплив наукових праць. Таким чином:

- **для кожного науковця** важливим є підвищення індексу цитувань його праць; постійне і тривале їх зберігання; збереження авторських прав; можливість доповнення та редагування праць; збільшення запитуваності результатів їх досліджень; підвищення позицій у рейтингах; економія коштів;
- **для університету**: підтримка наукової діяльності; поширення результатів наукових досліджень; зростання якості наукової комунікації; підвищення рейтингу; відкритий доступ до досліджень.

Актуальність наявності в академічній установі власного репозитарію електронних документів у Webometrics підкреслюється існуванням окремого рейтингу – «Webometrics: Ranking Web Of Repositories». У рейтингу з 39 зареєстрованих вітчизняних репозитаріїв (при існуванні більш ніж 300 вишів) перші три місця посідають репозитарії Національного університету «Львівська політехніка», Сумського державного університету та Харківського

національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова. Переглянути вміст цих репозитаріїв можна, перейшовши [за гіперпосиланням відповідного навчального закладу](#).

Чому саме DSpace у якості платформи?

Навчально-науковий інститут інформаційно-комунікаційних технологій дослідив і порівняв наявні програмні рішення, що використовуються провідними академічними установами для централізованого збереження електронних матеріалів. У результаті було визначено, що понад 70 % з них використовують одну із наведених автоматизованих систем: DSpace, E-prints або Digital Commons (Bepress). Згідно з даними [Реєстру репозитаріїв відкритого доступу](#) (Registry of Open Access Repositories, ROAR), найбільш поширеною системою є DSpace.

Головними перевагами автоматизованої системи DSpace є її безкоштовність, відкритість (Open Source), орієнтованість на самостійну публікацію матеріалів силами структурних підрозділів та авторами (принцип «самоархівування»), сучасність дизайну та інтерфейсу (пристосованість до перегляду на мобільних пристроях та ін.). В останніх версіях DSpace також посилено інтеграцію з такими важливими у освітньому співтоваристві сервісами, як [Google Академія](#).

Працівники Навчально-наукового інституту інформаційно-комунікаційних технологій УжНУ розгорнули університетський репозитарій на основі DSpace на сервері УжНУ, провадиться його налаштування, визначено структуру (ієрархію) категорій і порядок розміщення матеріалів у системі. Узгоджується текст Положення «Про репозитарій наукових публікацій ДВНЗ «УжНУ», що передбачає також залучення до процесу розміщення, обробки та аналізу вмісту сховища таких структурних підрозділів університету як Науково-дослідна частина і Наукова бібліотека. Розробляється програма, графіки навчань і тренінгів,

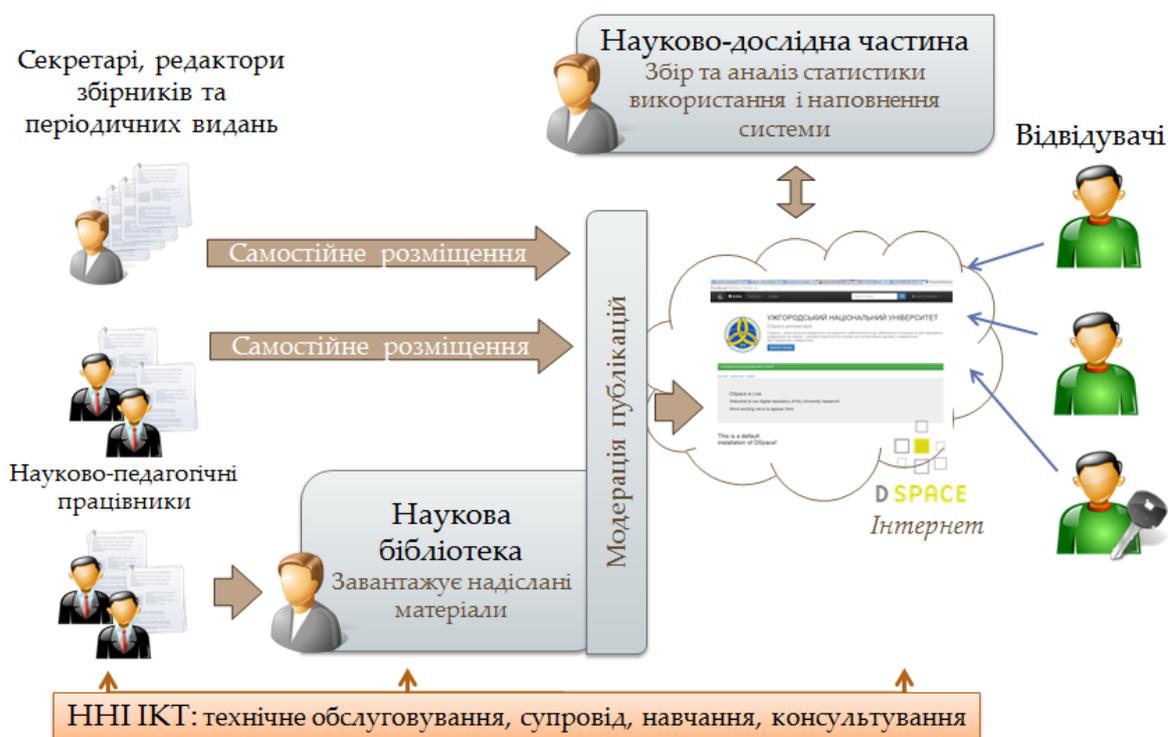
відеоінструкції задля розміщення науково-викладацьким складом, секретарями редакційних колегій періодичних видань університету публікацій у системі власними силами.

Загальні принципи розміщення матеріалів у репозитарії ДВНЗ «УжНУ»

Наукова, навчально-методична робота при розміщенні в репозитарії повинна відповідати таким вимогам:

- має бути повністю або частково створена чи фінансована університетом, будь-яким його підрозділом, співробітниками чи студентами;
- повинна мати науковий, освітній чи дослідницький характер;
- для забезпечення тривалого зберігання робота повинна бути представлена в цифровій формі в одному з форматів, рекомендованих у Положенні про електронний репозитарій та у Вимогах до подання інформації.

Порядок функціонування й наповнення системи

Додаткова інформація:

[Дубів О.В. «Рейтинги Інтернет-присутності ВНЗ та шляхи зміцнення позицій у них на прикладі ДВНЗ «УжНУ»](#)

В.о. директора ННІ ІКТ О. В. Дубів

admin@uzhnu.edu.ua